

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 07.05.2026).
4. Римський статут Міжнародного кримінального суду. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text (дата звернення: 07.05.2026).
5. Женевські конвенції про захист жертв війни. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text (дата звернення: 07.05.2026).
6. Офіс Генерального прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/ponad-190-tisac-voyennix-zlociniv> (дата звернення: 07.05.2026).
7. Національна поліція України. URL: <https://npu.gov.ua/news/naczpolicziya-prezentovala-strategiyu-golovnego-slidchogo-upravlinnya> (дата звернення: 07.05.2026).
8. Гельсінська спілка з прав людини. URL: <https://www.helsinki.org.ua/2026/01/22/rozsliduvannya-voyennyh-zlochyniv-rf-v-ukrayini> (дата звернення: 07.05.2026).
9. International Criminal Court. Ukraine situation. URL: <https://www.icc-cpi.int/ukraine> (date of access: 07.05.2026).
10. Рада Європи в Україні. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kiev> (дата звернення: 07.05.2026).
11. Право на захист. Колабораційна діяльність. URL: <https://pravo.org.ua/analytics/kryminalna-vidpovidalnist-za-kolaboraczionizm> (дата звернення: 07.05.2026).

Осадчий Олександр,
*студент 1 курсу бакалаврату, «Правоохоронна діяльність»,
навчально-наукового інституту права та психології
Національна академія внутрішніх справ*
Науковий керівник:
*Влад Вадим Федорович,
старший викладач кафедри конституційного права
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ
доктор філософії у галузі права*

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ІЗ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України спричинила суттєві зміни у функціонуванні державного механізму та системи національної безпеки. В умовах воєнного стану особливого значення набула ефективна взаємодія між правоохоронними органами та Збройними Силами України (далі – ЗСУ), оскільки саме координація діяльності сил сектору безпеки і оборони забезпечує стабільність державного управління, обороноздатність країни та захист цивільного населення. У сучасних умовах правоохоронні органи виконують не лише традиційні функції охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю, а й беруть активну участь у забезпеченні оборони держави, проведенні стабілізаційних заходів і документуванні воєнних злочинів [1].

Правові засади такої взаємодії визначаються Конституцією України, Законом України «Про правовий режим воєнного стану», Законом України «Про національну безпеку України» та іншими нормативно-правовими актами. Відповідно до законодавства, під час дії воєнного стану військове командування спільно з органами державної влади та правоохоронними структурами здійснює заходи, спрямовані на забезпечення оборони держави, громадської безпеки та захисту населення [2]. Це зумовлює необхідність постійної координації між військовими формуваннями, Національною поліцією України, Службою безпеки України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою та іншими суб'єктами сектору безпеки.

Одним із ключових напрямів взаємодії є безпосередня участь окремих правоохоронних формувань у бойових діях та оборонних операціях. Підрозділи Національної гвардії України та Державної прикордонної служби спільно із ЗСУ беруть участь у стримуванні збройної агресії, обороні населених пунктів і виконанні бойових завдань у прифронтових районах [3]. В умовах воєнного стану Національна гвардія України координує свою діяльність із військовим командуванням, що забезпечує оперативність управління та ефективність виконання спільних завдань оборони держави.

Важливим напрямом співпраці є забезпечення правопорядку в тиллових і прифронтових регіонах. Працівники Національної поліції України спільно з військовослужбовцями територіальної оборони та підрозділами Національної гвардії здійснюють перевірку документів, контроль на блокпостах, забезпечують дотримання комендантської години та виявлення диверсійних груп [4]. Така взаємодія дозволяє оперативно реагувати на загрози національній безпеці та мінімізувати ризики дестабілізації внутрішньої ситуації в державі.

Особливого значення в умовах війни набуває співпраця правоохоронних органів та ЗСУ у сфері контррозвідувальної діяльності й протидії колабораціонізму. Служба безпеки України спільно з військовими структурами здійснює заходи щодо виявлення агентурних мереж, збору інформації про діяльність диверсійно-розвідувальних груп та припинення злочинів проти основ національної безпеки [5]. Проведення спільних контрдиверсійних заходів сприяє підвищенню рівня безпеки населення та стабільності функціонування державних інституцій.

Сучасні умови війни також зумовили активний розвиток цифрової взаємодії між правоохоронними органами та військовими формуваннями. Використання спільних інформаційних систем, електронних баз даних та засобів оперативного обміну інформацією дозволяє здійснювати координацію дій у режимі реального часу. Обмін розвідувальними даними, інформацією про переміщення ворожої техніки та результати моніторингу безпекової ситуації сприяє оперативному прийняттю управлінських рішень та підвищує ефективність оборонних заходів [6].

Окремим напрямом співпраці є проведення стабілізаційних заходів на деокупованих територіях України. Після звільнення населених пунктів правоохоронні органи спільно з підрозділами ЗСУ здійснюють перевірку

територій, розмінування об'єктів, відновлення правопорядку та документування фактів воєнних злочинів. Важливу роль у цих процесах відіграють слідчі підрозділи, вибухотехнічні служби та спеціалісти-криміналісти, діяльність яких спрямована на фіксацію наслідків збройної агресії та збір доказів порушення міжнародного гуманітарного права [7]. Така взаємодія є важливою умовою забезпечення ефективного розслідування воєнних злочинів і подальшого притягнення винних осіб до відповідальності.

Суттєве значення має також взаємодія у сфері цивільного захисту населення. Під час масованих ракетних атак та обстрілів підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної поліції та військові адміністрації спільно організовують евакуацію населення, ліквідацію наслідків руйнувань та забезпечення доступу до небезпечних територій [8]. Координація між військовими та рятувальними службами дозволяє оперативно реагувати на надзвичайні ситуації та зменшувати ризики для цивільного населення.

У післявоєнний період взаємодія правоохоронних органів та ЗСУ залишатиметься важливою складовою забезпечення національної безпеки. Особливо актуальними будуть питання контролю за незаконним обігом зброї, розмінування територій, реінтеграції деокупованих регіонів та підтримки ветеранів війни. Крім того, важливим напрямом стане адаптація системи безпеки України до стандартів НАТО, що передбачає удосконалення механізмів міжвідомчої координації, спільної підготовки кадрів та розвитку сучасних підходів до управління безпековими ризиками [9].

Отже, взаємодія правоохоронних органів із Збройними Силами України є необхідною умовою забезпечення обороноздатності держави, громадської безпеки та стабільного функціонування державних інституцій у період воєнного стану. Сформована в умовах війни модель міжвідомчої співпраці довела свою ефективність і в подальшому може стати основою для розвитку сучасної системи національної безпеки України відповідно до міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 07.05.2026).
2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 07.05.2026).
3. Національна гвардія України : офіційний вебсайт. URL: <https://ngu.gov.ua/> (дата звернення: 07.05.2026).
4. Національна поліція України : офіційний вебсайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/> (дата звернення: 07.05.2026).
5. Служба безпеки України : офіційний вебсайт. URL: <https://ssu.gov.ua/> (дата звернення: 07.05.2026).
6. Міністерство оборони України : офіційний вебсайт. URL: <https://www.mil.gov.ua/> (дата звернення: 07.05.2026).

7. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Ukraine. URL: <https://www.ohchr.org/en/countries/ukraine> (date of access: 07.05.2026).

8. Державна служба України з надзвичайних ситуацій : офіційний вебсайт. URL: <https://dsns.gov.ua/> (дата звернення: 07.05.2026).

9. NATO. Relations with Ukraine. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_37750.htm (date of access: 07.05.2026).

*Пустова Єлизавета Олександрівна,
студентка 2 курсу бакалаврату, «Правоохоронна діяльність»
навчально-науковий інститут права та психології
Національна академія внутрішніх справ
Науковий керівник:
Хахановський Валерій Георгійович,
професор кафедри інформаційних технологій
навчально-науковий інститут права та психології
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ КІБЕРЗЛОЧИНЦІВ

Штучний інтелект (ШІ) – це галузь комп'ютерних наук, що займається створенням систем і програм, здатних виконувати завдання, які традиційно потребують людського інтелекту. До таких завдань належать аналіз інформації, навчання на основі даних, розпізнавання образів, ухвалення рішень, прогнозування та мовна обробка.

ШІ – це здатність комп'ютерних систем імітувати когнітивні функції людини для виконання складних завдань без прямого втручання людини. ШІ був вигаданий і побудований для допомоги людям, в деяких випадках штучний інтелект справляється з певними завданнями в декілька разів краще. У ШІ немає почуттів, і він точніше може проаналізувати інформацію та виконати роботу, в той час як на людину може посприяти безліч факторів: від сімейних проблем до звичайного безсоння чи відсутності настрою.

Але зі створенням ШІ виникає наступна проблема: у сучасному світі все частіше з'являється новий вид загроз – використання ШІ кіберзлочинцями. Всі технології, які раніше допомагали бізнесу, державі, кіберпростору загалом, зараз можуть використовуватись для кібератак.

На нашу думку, під час війни це особливо важливо, адже ШІ можуть застосовувати як проти кожного окремо, так і проти держави загалом. Прикладами є фішинг та соціальна інженерія. *Фішинг* – це метод шахрайства в Інтернеті, коли кіберзлочинці надсилають підроблені листи, повідомлення або сайти, щоб обманом змусити людей розкрити особисті дані (логіни, паролі, реквізити карток). *Соціальна інженерія* – це сукупність методів використання психологічних особливостей особи з метою спонукання її до певних дій, яких би вона за звичних умов не вчинила, введення особи в оману [1].